

5 Oč se kolivěk pokúš,
toť vše lstivá žena zruší.
Nedržíť viery žádnému,
slehka také muži svému.

Sílu, zraky, život ztratí,
0 ktož se po ženách obrátí.
Pro te také, lstivá ženo,
Troja město jest zrušeno.

Pakli ji kto z čeho treske,
inhd s ním mluviti nechce,
5 hledát toho, byť se mstila,
at by svú vuoli plnila.

Ač před mužem toho nedie,
neb to snad sama dobře vie,
že by byl odporen tomu,
) jinak se přičiní k tomu.

Hledá na te inhd sváruov
a potom kúzel i čáruov:
potom strach nápojě od nie,
od něhožto srdce zcepenie.

85 Nebť jest druhdy ženská viera
jista jako v plotě díera.
Když sladká slova podává,
tuť jed pod medem schovává.

Bylot by mnoho praviti,
90 kto by mohl vypraviti,
cožť jest o nich v knihách psáno,
od múdrych lidí sebráno.

Nemáme k tomu kvapiti,
bychom je chtěli haněti.
95 Protoť dobré ženy mají
odplatu v andělském ráji.

PÍSEŇ O ŽENÁCH

(Třeboň A 7, fol. 148b—149b)

Síťz se toho každý člověk,
buď kněz, žák neb ktož kolivěk:
žádá-li mieti dluhý věk,
varuj se ženské chytrosti.

5 Neb mnoho písma o tom jest,
že mnohé zklamá ženská lest:
stratili pro ni múdři čest,
zapomněvše své múdrosti.

První příklad o tom máme,
10 jakož o Evě slycháme,
kterak Adama zklamala,
když mu jablko shrýzti dala.

Proti vuoli Buoha svého
poslechla hada chytrého,
15 v němž jest seděl skrytý ďábel.
Protož jim kázal ven anděl.

Druhý příklad jistý vieme,
jakož od kněžů slycháme,
že krále Davida ctného
20 a Šalomúna múdrého,

Samsona velmi silného,
Absolona přepěkného,
všecky ženská lest zklamala,
nie jim múdrot nespomohla.

25 K tomu jiných dobrých mnoho,
jenž jsú se nestřěhli toho,
ztratili své dobré mravy,
jakož o nich Písmo praví.

Neb tu mysl má mnohá žena,
30 jsúc v svém srdci zatvrzena,
buď zlé neb dobré, nie netbá,
když svůj úmysl dokoná.

Žena jest počátek zlého
i počátek skutku ctného.
35 Žena to svú lsti zjednala,
že od otce dci plod vzala.

A hlava svatého Jana
ženě plesající dána.
Žena otce k tomu zbudi,
40 že z pravdy krivdu přísúdi.

Nábot jest ukamenován,
byl Jozef pro ženu jímán,
nejeden vítěz zahlazen,
pro ženskú lest zdravie zbaven.

45 Anať starého, mladého,
chudého i bohatého,
žáka, mnicha i konvrše,
všecky táhne do své vrše.

Krále i kniežata loví,
50 když k nim sladká slova mluví,
lakomět jim z měšcív děte,
všakť jich dosti nenaběte.

Jest-li, že nemáš co dáti,
inhd chřbet k tobě obrátí.
55 Pakli jí sľbíš co dáti,
tuť die: „Chcít te milovati.“

Tuť ocházie smějící se,
jednak bujně, jednak tiše,
anať jednak vzhuoru skáče
60 a po malé chvíli zpláče.

Žena vraždy, bojě strojí,
nepřimlívát se k pokoji.
Neřězet tolik ostrý meč
jakožto lstivé ženy řěč.

- 65 Kam se děli tvoji vlasi,
tvoji pobíjení pási?
Kam se děli tvoji koni,
jenž jsou byli ryzí broni?
- Kam se dělo bílé tělo?
70 Toť již leží ožlutělo.“
Tu plakavše do nerody
na ty na umřelí hody!
- Pověď vám, staří, děti,
kam se jest nám všem podieti:
75 vezmúc i nesú ku hrobu
takéž muže jako vdovu.
- Leč buď císař, leč pastucha,
již netřeba déle rúcha
než tři lokty každému
80 plátna člověku umřelému.
- Vezmúc tělo tam v hrob vložie,
duše na milosti božie.
Bude-li Bohu dobře slúžil,
bude toho dobře užil:
- 85 bude-li dobrý, blaze jemu,
bude-li zlý, běda jemu!
Pověď staré za nové:
v těle se vrhú hadové,
- ještěří, záby k tomu,
90 v tom pohřbiechu smrtném domu
tu ty se žabám dostaneš.
I proč na to nezpomeněš,
- žeť jest s toho světa sníti,
tam věky věkoma býti?
95 Avšak jic nemuožem zbyti.
Ach, že se nemuožem skryti
- tebe, smrti, pod horami,
ni pod zemí, pod skalami,
jistě tiem nemuožem zbyti,
100 musíme vstanúc před Buoh jíti.
- A když svatý Michal vstana,
jemuž moc ot Boha dána,
i zatrúbí třikrát v trúbu
tomu umřelému lidu,
- 105 ihned zbožní rychle vstanú
i puojdú na pravú stranu,
veselé srdce majíce
puojdú před Buoh zpievajíce.
- Hřiešní puojdú a plačce,
110 na své hřiechy volajíce,
ano před Bohem jistina
při zlém skutce zvláštní vina.
- Nedaj nám, tvorče, zhynúti,
rač ny k sobě přivinúti.
115 Proto se hřiechuov každý kaj,
před milým jich Bohem netaj,
zda nám dá Buoh věčný ráj.

O BÁZNI BOŽÍ

(Praha Kapit. O 39, fol. 97a—98b)

- Na počátce slova mého
razi podlé smysla svého,
abychom se Boha báli,
jehož každý zbožný chválí.
- 5 Bázeň boží hřiech zapúzie,
vyvodí z pekelné snúze;
bázeň božie hřiechóv zbaví,
to nám svaté Písmo praví.
- Bázeň božie jest protivna
10 hřiešným lidem, velmi divna,
tak jakž na ni nic netbají,
neb se v svých hřieších neznají.
- Mnohý tvorce ústy chválí,
srdcem se ot něho vzdálí.
- 15 Na prázdno svoú jazyk trudí,
když srdcem ot něho blúdí.
- Znaj se každý hřiešný v sobě,
pomni na Buoh v své útrobě,
nedaj sebu hřiechu vlásti,
20 slúžiž Bohu srdcem zvlásti.
- Rozpomeň se na rytieře
i na rozličné vítěze:
tíť jsou sešli na zlém stavě,
tak nám svaté knihy pravie.
- 25 Z nichžto jeden mocný bieše,
jménem král Erod slovieše;
ten jest zhynul ve zlém stavě,
neznal Boha v své popravě.
- Král Alexander mocný bieše,
30 ten všecko zvěděti chtieše,
co kde koli v moři stálo
i v povětří co se dálo,
- válel s Dariášem mnoho,
chytrú jest lstí přemohl toho.
35 Kam se děli? Smrtí sešli,
však s sebu zbožie nenesli.
- Krásný Paris i Helena —
ta jest byla krásná žena —,
těma krása nespomohla,
40 zbyti jsta smrti nemohla.
- Musilit jsou na smrt jíti,
jic sami nemuožem zbyti.
Auvech, smrti žalostivá,
že nejsi nic lítostivá!
- 45 Nelituješ i jednoho,
ani toho, ni onoho.
Ti císaři i ti králi,
každý by dal za se táli
- tobě, smrti, vše své jměti,
50 by dala na světě býti;
stříebro, zlato dal by z domu,
by dala věčný život komu.
- Přijde smrt z své vlastnie moci
jako zloděj o puol noci.
55 Tuť nejedno srdce zkvielí,
když tělo s duší rozdělí.
- Tu se sejdú všichni přietelé
na tom tak hřiešném rozdiele,
všickni spolu pyčle jeho
60 jako přietele milého
- a řkúc: „Náš přieteli milý,
kam se děly tvé vše sly
i tvá vše rozličná krása,
již jsi jměl z dávného časa?

O PRAVDĚ

(Praha KNM II C 7, pag. 71—72)

- Pravdo milá, tiežiť tebe:
Pročs od nás vstúpila v nebe?
Komu si nás poručila,
tiežiť tebe, Pravdo milá!
- 5 Pravda k tomu odpovedě:
„Milý synu, toť povědě.
Neviem se zde kam podieti,
žádný mne nechťel přijieti.
- Kdež sem se bydlu nadála,
10 tam jidech, ano přitáhla
Křivda vóbec všecky k sobě.
Tepruv tehdy stešcech sobě.
- I jidech tam ku papeži,
k němužť každý vóbec běží,
15 i počech na něm žadati,
by mi ráčil radu dáti,
- kterak bych Křivdu pře mohla,
ješto u mé věno sáhla.
Papež odpovedě k tomu:
20 „Ját nemám prázdnoti k tomu.
- Poručím tě kardinálóm,
rúče beř se v jich tam dóm,
ať poradie i pomohú,
cožť oni najlépe mohú.“
- 25 Učinich jeho kázanie,
brách se já tam mezi ně,
mniec, bych mohla tam prospěti,
proti Křivdě konec vzieti.
- Když tam mezi ně přijidech,
30 tepruv tesknosti dojidech.
Otáza mne jeden z nich,
jsa v černé kápi jakžto mnich:
- „Pravdo, proč si přišla, co zde chceš,
proč před nás cestú nejdeš?
35 Chceš-li sobě konec vzieti,
musíš mnoho zlatých mieti.“
- Druhý podlé něho sedě,
otpovědě, na mě hledě:
„Pravdo, zde konce nemáš,
40 když nám dosti zlatých nedáš.““
- Pravda: „Tak smutně stojěci,
žádného se nebojěci,
otpovědě velmi tiše
a řkúc: „Ano, svatá říše
- 45 ot vás kněží v zmatek přišla.“
Viz jich nemúdrého smysla,
kterak divným během běžie
kardinálští ti kněžie!
- Učinili dva papeže,
50 ihned k tomu dva ciesaře;
pro jich nemúdré volenie
svatú cierkev, řiši plenie.
- Tut se Boha nic nebojje,
jedno nepokoje strojje,
55 ovšem Pravdy nemilují,
ustavičně Křivdě holdují.
- Odtud jidech na vše strany
mezi kniežata i pány,
hledajći sobě bydla,
60 nalit jsou všudy osidla.
- Nerodichuť na mě dbáti,
kázachuť mě se psy vyhnati,
shledachť tu mnoho neřádu,
toť vše běží mladú radú.

- 65 Dřevní kniežata i páni
vedli ctně, počestné rady,
prospieváli u milosti:
i nebylo také zlosti,
- 85 Odtad jidech mezi měštany,
rozbich tu své krásné stany.
Nemožech nic znamenati,
bycht mohla s kterými ostati,
- jakož nynie jest pohřiechu.
70 Já jsem Pravda všudy v smiechu,
neviem se již kam podieti,
musímť na se kápi vzieti,
- 90 ano chudí všudy pláčí,
ktož móż lépe, ten je tlačí.
Kdež sem byla na vše strany,
v tom shledach i měštany.
- zda tu pokoje poživu
a přemohu Křivdu lstivú.
75 Když přijidech do zákona,
radostěmi srdce vstona
- 95 Odtad pak jidech k sedlákóm,
k jich farářóm i jich žákóm,
ano tu závisti mnoho —
ihned se brach přič od toho.
- a řkúc: „Mněť lepšího nenie
viece do mého skončenie
než při zákoně ostati
80 a tu život dokonati.“
- 100 Kdež jsem byla po všem světě,
tak staří jakožto dietě,
žádný mne nechťel přijieti,
tepruv rozbich v nebi sieti.
- Ale než mēsiec pominu,
tak mi tu dachu vinu:
„Pravdo, zde se nám nehodíš,
v naš řehole nám škodíš.“
- 105 Uslyš, Bože, naše hlasy,
daj nám na věčné časy
s sebú bydlo, na tě zřiece
a tě s anjely chváléce!

(73)

155a

Stala se jest příhoda
nynie tohoto hoda,
že jedna viklefice
pozvala k sobě panice,
5 a chtiec ho vieře naučiti.

A řkúc: „Pro Ježíše,
příd ke mně velmi tišě!
Chci tě vieře naučiti,
ač ty mne chceš poslúchati,
10 chciť Písmo otevřítí.“

Panic viklefce odpovědě
a na ni velmi mile hledě
řka: „Já chci rád vše učiniti,
ač ty mne chceš naučiti
15 v tvém zákoně býti.“

Vece viklefka: „Zezří na mě,
paniče, příd ke mně
až po klidu,
když tu nebude lidu;
20 chciť Písmo zjevítí.“

Panic bez meškánie
učini jejie kázanie.
Po večeri v neděli,
když uhlédal svú chvíli,
25 přišel jest k ní tišě.

Vece viklefice bez lenosti:
„Vítaj, mój milý hosti,
co sem dávno žádala,
po němž má duše práhla!
30 Rač ke mně vstúpiti,

noda = svátku
viklefice =
vznaváčka
učení Viklefova,
fakticky Husova
učení,
též bekyně
(viz v. 64
i skladbu č. 38)

chceš-li mne
poslouchat
chciť = chci ti

odpovědě =
odpověděl

v tvém zákoně =
v tvé řeholi,
u tebe

zezří
(spr. vzezří) =
pohlédni

vykonal, splnil
její příkaz

bez lenosti =
bez váhání

se mnú málo poseděti,
chciť Písmo vyložiti,
biblí i také čtenie;
s námať žádného nenie,
35 budeš sám obierati.“

Tuť mu bába biblí vyloží,
dvě kapitole vyloží
pěkně, velmi okružlé;
k hruškám byšta podobné
40 a tak velmi bílé.

Panic vece bez strachu:
„Podáš jich sem, milá brachu!“
Jě sě biblí rozkládati
a kapitol vykládati
45 s večera až do světu.

A když počě svítati,
panic sě chtiče pryč bráti.
Viklefice se ho chvátí
a řkúc: „Zdeť jest ostati,
5 se mnú jitřni dokonati.“

Začechu Te Deum laudamus zhóru,
jakž slušic k tomu dvoru

.....

55 ještať sě diškantovati. //

155b
Když sú jitřni skonašta,
pěkněť se mile objašta,
v božie lásce i v milosti.
Nebylo tu nemilosti,
60 což možu znamenati.